

Використання Технологій Віртуальної та Доповненої Реальності для Збереження Історично-культурної Спадщини

Олександр Саманцов
кафедра програмної інженерії
Харківський національний університет радіоелектроніки
Харків, Україна
oleksandr.samantsov@nure.ua

VR and AR Technology Usage for Historical-cultural Inheritance Save

Oleksandr Samantsov
Department of Software Engineering
Kharkiv National University of Radio Electronics
Kharkiv, Ukraine
oleksandr.samantsov@nure.ua

Анотація—у роботі розглядаються основні пристрої та засоби віртуальної та доповненої реальності з боку використання для збереження історично-культурної спадщини світу

Abstract—This paper describes main VR and AR ways and devices to use for world hictorical-cultural inheritance saving.

Ключові слова—*віртуальна реальність, доповнена реальність, історично-культурна спадщина*

Keywords—*VR, AR, hictorical-cultural inheritance*

I. ВСТУП

Охорона пам'яток історії та культури — комплекс заходів, що здійснюються на державному або громадському рівні з метою захисту і збереження об'єктів історико-культурної спадщини та історичного середовища в цілому. Включає в себе облік (виявлення, наукове вивчення, класифікацію, державну реєстрацію), консервацію, реставрацію, музеєфікацію, належне утримання й використання пам'яток [1].

Охорона пам'яток історії та культури є важливим для становлення та розвитку людської цивілізації. Проте останім часом, все більше пам'яток страждає від вандалів,

впливу природних умов, туристів, недостатку коштів на реконструкцію та поступово знищуються [1]. Для вирішення проблеми збереження історичного та культурного надбання ми розглянемо можливість використання сучасних технологій, а саме технологій віртуальної та доповненої реальності.

II. ДОПОВНЕНА РЕАЛЬНІСТЬ

Доповнена реальність - термін, що позначає всі проекти, спрямовані на доповнення реальності будь-якими віртуальними елементами. Доповнена реальність — складова частина змішаної реальності, в яку також входить «доповнена віртуальність» (коли реальні об'єкти інтегруються у віртуальне середовище) [2].

Наразі доповнена реальність широко використовується при трансляції спортивних змагань, так доповнення траєкторії руху шара при відскоці у снукері чи лінія офсайду у футболі можуть бути названі доповненою реальністю.

Також технології доповненої реальності можуть бути використані при відтворенні історичних подій на реальному ландшафті, наприклад, при реконструкції важливих битв.

III. ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ

Віртуальна реальність - ілюзія дійсності, створювана за допомогою комп'ютерних систем, які забезпечують зорові, звукові та інші відчуття. На відміну від доповненої реальності, віртуальна реальність не спирається на реальний світ й може відображати ідеальне середовище. У більш вузькому смислі термін віртуальна реальність використовують для позначення комп'ютерних систем, що відображають інформацію у вигляді інтерактивних стереоскопічних зображень [3].

Технології віртуальності можуть бути використані для реконструкції історичних подій, що не можуть бути прив'язані до реального ландшафту чи культурної спадщини, що була втрачена.

IV. ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Розглянемо найбільш популярні пристрої віртуальної та доповненої реальності, що наявні на ринку. Пристрої віртуальної реальності можна поділити на 2 групи:

- Комп'ютерна віртуальна реальність - пристрої віртуальної реальності, що використовують потужності комп'ютера для рендерингу та відображення стереоскопічного зображення. Серед переваг пристроїв цієї категорії можна виділити більш якісне зображення, та зручні пристрої інтеракції з об'єктом. Проте недоліком є висока вартість, як самого пристрою віртуальної реальності, так й комп'ютера, що робить усі обчислення, а також низька мобільність системи.
- Мобільна віртуальна реальність - пристрої віртуальної реальності, що використовують потужності мобільного телефону, для відображення стереоскопічного зображення. Ці пристрої більш дешеві та популярні, проте вони не надають настільки ж якісне зображення.

Серед лідерів ринку комп'ютерної віртуальної реальності ми можемо виокремити наступні пристрої:

- HTC Vive - це комплект віртуальної реальності, розроблений компанією HTC та Valve Corporation. Комплект використовує технологію відстеження "кімната", що дозволяє користувачеві переміщатися в 3D-просторі та використовувати 2 контролери для взаємодії з навколишнім середовищем. Пристроєм надає досить чітке зображення 1080×1200 пікселів у кожне око. Середня вартість пристрою становить 800\$. Пристрій має досить добру підтримку основними рушіями для створення додатків [4].
- Oculus Rift - це комплект віртуальної реальності, розроблений компанією Oculus VR, відокремленим підрозділом Facebook. Комплект використовує технологію відстеження шолому та оснащений двома контролерами для взаємодії з об'єктами сумісні з Xbox One. Роздільна здатність зображення також становить 1080×1200 пікселів у кожне око. З порівняно меншою вартості комплекту, що становить 600\$. [5] Більш дешева вартість та одні й

ті самі можливості у порівнянні з HTC Vive стало приводом до того, що Oculus Rift все частіше використовується у школах та університетах світу, як навчальний пристрій. Найчастіше студентами медиками та архітекторами [6].

Серед пристроїв мобільної віртуальної реальності можна виокремити наступні пристрої:

- Samsung Gear VR - це комплект мобільної віртуальної реальності розроблений компанією Samsung та є сумісним лише з рядом телефонів цієї компанії. Розподільча здатність коливається в залежності від телефону, що використовується та може досягати 1280×1440 пікселів у кожне око. Незважаючи на більшу розподільчу здатність, через нижчу продуктивність процесору телефону, моделі для Gear VR мають бути простішими, ніж для комплектів комп'ютерної віртуальної реальності. Ціна комплекту становить близько 100\$. Це робить даний комплект досить дешевою заміною віртуальних музеїв чи архівів [7].
- Google Cardboard - це комплект мобільної віртуальної реальності розроблений компанією Google задля популяризації пристроїв віртуальної реальності. Основною ідеєю пристрою було створення комплекта із дешевих матеріалів для будь-якого телефону, що працює під ОС Android. Вартість пристрою становить близько 15\$, проте його можливості значно варіюються від телефону, що використовується. Також, треба виділити, досить низький час життя пристрою, через те, що його вироблено з дешевого матеріалу, а саме - картону. Через це використання пристрою з метою іншої від популяризації технології досить сумнівне [8].

V. ВИКОРИСТАННЯ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Пристрої доповненої реальності вже досить довгий час використовуються військовими для отримання інформації щодо положення дружних підрозділів, позицій супротивника, мапи доріг тощо. Проте ці пристрої є специфічними та досить дорогими у створенні. Наразі ведучі компанії займаються розробкою більш дешевих пристроїв доповненої реальності, що можуть бути використані у повсякденному житті.

Проте, технології доповненої реальності вже використовуються у мобільних пристроях. Найчастіше для ігрового контенту. Так, гра Pokemon Go, зображена на рис. 1, побудована на принципах доповненої реальності досить швидко посіла перше місце у рейтингу найпопулярніших додатків [9].

Проте технології AR використовують й для навчання, так, наприклад застосунок Monster Park - AR Dino World для Apple iPhone дозволяє "вбудувати" динозаврів у реальне середовище, так, як це показано на рис 2. Таким чином ми можемо розглянути історичні об'єкти у сучасному світі [10].

Рис. 1. Гра Pokemon Go

Рис. 2. Застосунок Monster Park - AR Dino World

Іншим засобом використання AR технологій у збереженні культурної та історичної спадщини є “особлива” поведінка пристрою у спеціальних місцях. Так, Felice Grodin відкрила у Майамі першу виставку доповненої реальності. При використанні спеціального додатку доповненої реальності створенні об’єкти змінювались на екрані телефону [11].

Таким чином, можна сказати, що доповнена реальність, може бути використана для вбудовування втрачених об’єктів історичної та культурної спадщини у реальний світ.

VI. ПРИКЛАДИ ВИКОРИСТАННЯ VR ТА AR ТЕХНОЛОГІЙ У МУЗЕЯХ

На теперешній час, технології віртуальної реальності вже використовуються для збереження музейної спадщини та об’єкту доступу до експонатів. Так музей Kremer Museum повністю створено у віртуальній реальності голандським мистецтвознавством George Kremer та його сином Joël Kremer. У цьому музеї поціновувачі живопису можуть ознайомитись з роботами голландських та фламандських живописців 17 сторіччя. Власники музею спочатку розглядали можливість побудови класичного музею, проте, через високу вартість побудови такого музею та обмежену здатність у відвідувачах було прийнято рішення перенести його у віртуальну реальність. Таким чином, відвідувач у

віртуальному музеї може отримати той самий досвід, що і у реальному музеї [12]. Вигляд музею наведено на рис. 3.

Рис. 3. Вигляд Kremer Museum

Трохи іншим шляхом пішли у Американському музеї природної історії. Використовуючи спеціальний додаток, при перегляді експозиції у відвідувача є можливість оживити експонат, чи отримати додаткову історію щодо нього. Окрім цього надається додаткова інформація, щодо експонату, що розглядається [13]. Таким чином опріч візуалізації надається інформація, що може замінити гіда по музею.

ЛІТЕРАТУРА REFERENCES

- [1] С. І. Кот. Охорона пам’яток історії та культури in Енциклопедія історії України. Київ: Наук. думка, Т.7 2010, С. 705.
- [2] D. Schmalstieg, T. Hollerer Augmented Reality: Principles and Practice. (Usability) Boston, 2016.
- [3] J.W. Murray Building Virtual Reality with Unity and Steam VR. Boca Raton, 2017.
- [4] C. Palmer, J. Williamson Virtual Reality Blueprints: Create compelling VR experiences for mobile and desktop. Birmingham: Packt Publishing Ltd, 2018
- [5] J. Donovan Mastering Oculus Rift Development. Birmingham: Packt Publishing Ltd 2017.
- [6] James Birt 1, Zane Stromberga 2, Michael Cowling 3OrcID and Christian Moro Mobile Mixed Reality for Experiential Learning and Simulation in Medical and Health Sciences Education // Information (Basel) 2018, 9(2), 31 // Information, Vol. 9, Pages 31
- [7] P. Tranton Samsung Gear VR: An Easy Guide for Beginners. London, 2015
- [8] H. Clark, S. Duckworth, J. Heil, D. Hotler, D. Piercey The Google Cardboard Book: Explore, Engage, and Educate with Virtual Reality .- Google Inc, 2017.
- [9] How 'Pokémon Go' Took Over the World [Online]. Available: <http://time.com/4400791/pokemon-go-iphone-android-nintendo/>
- [10] App Store: Monster Park - AR Dino World [Online]. Available: <https://itunes.apple.com/ru/app/monster-park-dino-world/id1259767702?mt=8>
- [11] Felice Grodin: Invasive Species [Online]. Available: <http://www.pamm.org/ar>
- [12] S. Bruke A New Museum Exists Solely in VR. What Does that Mean for the Future? [Online], Available: <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-new-museum-exists-solely-vr-future>
- [13] American Museum of National History. Explorer [Online]. Available: <https://www.amnh.org/apps/explore>

